

אימון הקצין בשירות חובה בבריטניה

כיום מהיים משרת־שירות־חובה את חלקו העיקרי של כוח־האדם אשר בצבאות העולם ואפילו בבריטניה ואמריקה. תוך שירות קצרי־החיים חייב הצבא להביאם לרמה מקצועית המתאימה לדרישותיו הגבוהות של מקצוע הלחימה בזמן־נו — כדי שיוכלו לבצע את תפקידם ביעילות. זמן שירות־החובה מתחלק בין הכנתו של חייל למילוי תפקידו לבין שירותו־למעשה באותו תפקיד. כל צבא שואף לקצר את תקופת ההכנה כדי ששארית־הזמן של שירות־החובה יהיה ארוך יותר. ככל שמקצועו של חייל־מסוים דורש התמחות־יותר — כן תגדל תקופת ההכנה ותקטן תקופת השירות־למעשה.

אימון הקצין מהוה, מבחינה זו, אחת הבעיות הקשות־לפתרון בכל צבא. כיצד מכשיר בית־הספר לקצינים ב"איטון־הול" את קציני שירות־החובה מתאר מיור ו' ק' ב' קרופורד ברשימה הניתנת כאן. יצוין כי בעיה זו, של הכשרת חבר קצינים, "קצרי־השירות" מהוה סוגיה מיוחדת במינה בצבא הבריטי. האת — משני טעמים: ראשית — צבא זה היה בנוי, מזה דורות, על חבר קצינים שמקצועם הינה את תוכן מרבית שנות־חייהם. על עובדה זו (על כמה מתחינות־הלוחאי הסוציאליזם והפסיכולוגיה שלה) הושפעה, בעצם, כל שיטת ארגונו, תפקודו, של הצבא הבריטי בכל שיטת הכשרת הגייסות והנהגתם (כמובן שבתלוייה לכך שימשה גם העובדה שחבר החיילים והסמלים היה אף הוא כולו אנשי שירות ארוך). התאמת תנאי השירות והפיקוד, והסגלת שיטת־הקצין למצבים וליחסים המשתנים, הטיבם האחר של הסמלים והחיילים — ועם זאת גם לתביעות הרבות המוצגות בפני הצבא הבריטי — הם בגדר מאמץ מיוחד דרוך, של הכשרת קצינים. ומי עוד כצבאנו־אנו יכול להבין לתביעותיו המיוחדות. ושנית — המדובר כאן בצבא בעל, אחריות עולמית* על־אף ממדיו המצומצמים־יחסית. עצם עובדת המרחקים העצומים עד למקומות השירות־בפועל היא המצמצמת את תחומי הזמן העומד במציאות לרשות מתכנני העסקתם של אנשי שירות חובה. נמצאנו למדים, איפוא, כי צבא כצבאנו נזמן בתנאים נוחים־למדי. כי הרי במסגרת שירות של שנתיים וחצי ופחות זמני השלטלה הלך וחזור (לונדון — סינגפור, או לונדון — הונג־קונג), ניתן אצלנו בראי להוסיף קרוב לשנה על משך ההעסקה המועילה. בתפקיד קצין, של חניכי הקורסים לקצינות. אמנם, זמן השירות בבריטניה אינו ידע את ההעסקה בגבולות; אלא שגם כאן ישנו, אולי, "חתוק" היוצא, מעט — התמצאות בפועל בפיקוד ובפעילות. אכן, קשה אולי להעריך את ההבדל־לקולא העצום המצוי אצל הבריטים מבחינת גיבוש־דורות־קודם של חומר האדם ושכבת המועמדים לקצינות, על־אף התמורות החזיות הרבות שתלו בתוך זה. ואילו עלינו מוטל עדין לחשל גיבוש מעין־זה של דמות אומה וטיפוס־אדם.

נמצא, שההבדלים רבים — אך שיש ויש גם מה ללמוד, להשוות — ואולי אף לסגל לצרכינו־אנו.

המקצועיים המקבלים את אימונם הבסיסי ב"איטון הול" נופלת על שכם, "בתי־הספר החיליים" המתאימים, אף על פי שהם נשארים על מצבת "איטון הול" ושם הם מקבלים את דרגתם. על־כן עוסקים, "איטון הול" — וגם מאמר זה — באימון קצינים בסגרת צרכי חיל־הרגלים.

בטרם נעייין במה ש"איטון הול" מבצע, יש להבין מה מקומו בתקופת האימון של איש שירות־החובה. לאחר הקריאה אל הדגל מקבל איש שירות החובה מינימום של עשרה שבועות של אימון בסיסי ב"יחידה לאימון בסיסי חילי". משם הוא ממשיך — אם נבחר לכך ואם ישנם מקומות פנויים — ל"איטון הול". שם הוא עובר את "בית הספר לאימון פרחי קצינים", כולו או חלק ממנו. אחר־כך הוא מוצב ליחידה של "כוחות הקבע" כקצין שירות־חובה. לשרת את יתרת תקופת שירותו בת השנתיים. אחר־

אף על פי שהמיון של קצינים־בכח ואימונם הבסיסי, והנסיון שהם רוכשים אחר־כך ביחידות, הם חשובים כולם ליצירת מפקדים לשעת חירום כעתיד בשביל האומה, טעון כל אחד מאלו בפני עצמו עיון מעמיק. יש לשים־לב לעובדה, כי קציני קבע צעירים הם בוגרי "האקדמיה הצבאית המלכר תית, סגד־הרסט", בעוד שקציני שירות חובה מקבלים את אימוניהם בשני בתי ספר עיקריים לפרחי קצין גים — "איטון הול" ו"מונס" — בסיועם של שורת "בתי־ספר חיליים" המבצעים את שלבי האימון הסור פיים למען החילות המקצועיים. ב"איטון הול" מתאמנים קציני שירות חובה לחי"ר (כולל "בריגדת הגארדס") לחיל הטכנאים המלכותי*, למשטרה הצבאית המלכותית, לחיל מודיעין, ומעת לעת, לפי הדרישה, לחילי הצי המלכותי. כמרכן גותן הוא אמון־קצין בסיסי למועמדים של חיל הקשר המלכותי ושל חיל התרבות המלכותי. הספקת קציני שירות חובה לשאר חילות הצבא הוא תפקידו של "בית־הספר מונס לפרחי־קצינים". השלמת האימון לאנשי החילות

* קורסוס המהנדסים החשמליים המכניים. היה בעבר ענף בחיל־ההנדסה ותפצל ממנו במלחמת העולם השנית. — המערכת.

כך מחכה לו תקופה נוספת בת שלוש שנים ומ"חצה* המוטלת על קצין בשירות חובה בצבא הטריטוריאלי, ושעליו להשלימה בטרם יסתיים הסך הכל של חמש וחצי שנות התחייבותו.

ביה"ס חייב, אם כן, לנהל שרשרת של קורסים, שכיום נמשכים ששה עשר שבועות, במטרה למלא את תפקידו כחוליה בשרשרת זו. כל קורס מתחלק לשני שלבים: שלב ראשון ושלב מתקדם.

השלב הראשון מיועד לתת לקצינים-בכח של חילות ושירותים את האימון היסודי בנושאים צבאיים בסיסיים, המשותפים לכל החילות ולקבוע את כושרם להתקדם לאימון מקצועי-יותר כדי שיקבלו את דרגותיהם, כל אחד בחיל שלו.

שלב זה נמשך ששה שבועות, אשר בסופם יוצאים המועמדים לחיל הקשר המלכותי, לחיל התרבות המלכותי ל"בתי הספר החיליים" המיוחדים להם. מועמדים לחי"ר, לחיל הצי המלכותי, לחיל הטכנאים המלכותי, למשטרה הצבאית המלכותית ולחיל המור דיעין ממשכים בשלב המתקדם וכולם גומרים את קורס החי"ר המלא.

השלב המתקדם ממשיך את האימון הניתן בשלב הראשון במטרה להוציא סגן-משנה איש חי"ר המ"בוסס דיו בכל הצדדים השונים של אימון המתלקה והכיתה, במנהלת פלוגה ובהשכלה צבאית כללית, עד כי לאחר רכשו נסיון מעשי נוסף ביחידה קרביית מסוגל הוא לקיים פיקוד יעיל כקצין מחלקה.

בעוד ערכו של רקע "רגלי" מובהק זה למועמדי המשטרה הצבאית המלכותית ולחיל המודיעין מובן מאליו, יתכן שיתעוררו ספקות בצורך שמועמדי חיל הטכנאים המלכותי יעברו את כל הקורס. שתי סבות לזה: בהמשך שירותו של קצין חיל הטכנאים המלכותי בצבא הסדיר יהיה משתתף כל העת כחניך בקורסים טכניים מסוגים שונים, או עוסק בפיקוד למעשה על עבודות טכניות. אין לה, איפוא, הזדמנויות נוספות לעבור אימון-בסיסי של קצין והדעה היא שקורס החי"ר המלא יענה על צורך זה. חיל הטכנאים המלכותי משולב, יותר מכל חיל אחר, בחילות הלור המים ממש, ולקציניו חייבת להיות ידיעה יסודית בדרכי פעולתה של מכוונת הקרב, — ידיעה אשר, כפי שנוטים לחשוב, תוקנה להם בצורה הטובה תכנית הלימודים

בשלב הראשון מוקדש למעלה משליש זמן ההדרכה ללימודים טקטיים, העוסקים בהקניית עיקרי

* לפי הסידור שלאחר מלחמת השניה, לפיו מתחייבים אנשי שירות-חובה לשרת בצבא הטריטוריאלי (שהושחת עד אז על סהרת ההתנדבות) במסגרת חובת המילואים שלהם.

ביותר באמצעות אימון עבודת חי"ר. היסוד החינוכי, החל מעקרונות המלחמה וכלה בכיתה ומחלקה בהתקפה ובהגנה, במקום השני, מבחינת הקצבת הזמן, באים תרגול-סדר ואימון גופני. אחריהם בסמוך: קריאת-מפה, תורת ההדרכה, אנ"ק, החוק הצבאי ומנהלה (בעיקר עניני תשלום). במידה קטנה עוברים גם יסודות ארגון-הצבא, הגיינה, קשר, מודיעין והשכלה-הסברה (בעיקר דיון בעניני השעה השוטפים*).

בשלב המתקדם מדגשת שוב הטקטיקה, לימוד האנ"ק מזורז ומגיע לשיאו בשבוע האחרון, שבו על החניך להוכיח את כושרו בתפעול כלי הנשק המחלקתיים ע"י הפעלת כל אחד מהם. תרגול-סדר, מנהלה, כוח-הגייסות, אימון-גופני, קשר, חוק צבאי, השכלה והסברה (גם הפעם בעיקר דיון בעניני השעה השוטפים) ותובלה וכללים בן תורת-ההדרכה ובי-צור-י-שדה בלמידים אף הם, במידה קטנה, מוקדש להם כמעט אותו משך זמן. ובתמיכה איורית, בהגיינה ובארגון הצבא נוגעים אף בסוף ונגיעה קלה בלבד. בשני השלבים מוקדש החלק החמשה עשר של ההדרכה לספורט ומשחקים. כל אלה בצירוף שעות אחדות למבחנים מסתכמים בסך-הכל של שש מאות ותשעים שעות-לימוד בנות ארבעים רגע כל-אחת.

חיקה הנושאים

למען השג את מטרות הקורס בשלמותו, מדגש כל העת אימון המחלקה, וכל הנלמד בכל מקצוע מכון ליצור קצין צעיר שיהיו לו ידיעות לפחות, בכל השטחים הנוגעים לתפעול יחידת משנה זו. בטקטיקה, לדוגמה, לומד החניך את חלקה של המחלקה במבצעי-הלחימה העיקריים, כשהיא בעצמה וכשהיא במסגרת הפלוגה. הוא לומד לדעת איזה סיוע יקבל בשדה, וכיצד ניתן לו סיוע זה. זמן רב הוא מקדיש ללימוד תכנונם וביצועם של כל סוגי הסיורים. באימונים אלה, יוצאים מנקודת-ראות של פעולה בשטחים הדומים לשטחי צפון-מערב אירופה.

באימון הנשק הקל הוא לומד את השימוש בכל כלי-הנשק הפלוגתיים בצורה מעשית ויעילה, וכן לומד הוא לפקח על הדרכה ורוכש את היכולת לבקר ולכוון את המש"קים שלו במקצוע זה. אין הכוונה שיצא את "איטון הול" כמדריך מוסמך לאנ"ק הגם שהוא רוכש ניסיון בהדרכת גומלין.

האימון הגופני מכון לשמור על כושרו הגופני ולהגדיל את חסינותו למבחן-השיא במחנה-לאימון הקרב. נוסף על כך, מלמדים אותו לארגן ולנהל

* מעין פרקיה-הסברה. — המער.

משחקים והופעות ספורטיביות יחידתיות, כגון תחרות יות באתלטיקה ותחרויות בוקס, הוא לוקח חלק בצורות שונות של הדרכה באימון גופני וכך הוא לומדן, אין מצפים ממנו שיוכל לנהל אישית את האימון הגופני של מחלקתו, לפי „לוחות האימון“. בחוק הצבאי הנו מודרך בסמכויותיהם של מ"פ ושל מג"ד. הוא מתאמן בניהול השיפוט במסגרת הפלוגה. בקיום כלליים הוא לומד את החוקה והנהגה בטיפול בנאשם החל בזמן מעצרו ועד הבאתו בפני בית דין צבאי.

הת"ס והתס"ח שלו חייבים לעמוד על רמה אישית גבוהה. עליו לדעת לתרגל מחלקה בבטחון ולפקד עליה במסדר פלוגתי.

הדגשת המנהיגות

בכל הלימודים שלטת הדגשה מתמדת על מנהיגות. למטרה זו מוטל על שכמם של החניכים, מתחילת הקורס, חלק רב מהמנהלה העצמית שלהם. אייכולתו של בית-הספר לתת להם נסיון מעשי כלשהו בטיפול באנשים מוצאת בזה את תיקונה החלקי. בעלי המזל שביניהם הם אלה שנתמנו תת-קצינים בשיטה הדומה לזו הנהוגה באקדמיה הצבאית המלכותית בסנדרהרסט.*

שיטת ההדרכה

קיומן של התענינות ושל קליטה מתמדת של חומר הלימוד הנה בעיה העומדת בפני כל מוסד שעליו ללמד חומר רב בפרק זמן קצר-יחסית. במובן זה אין „איטון הול“ שונה מכל מוסד אחר שכמותו. הוקמה מחלקת-משנה מיוחדת שכל כוח-ההמצאה שלה מוקדש להתגבר עליה. כדי להבטיח אחידות במגמה ודיוק בדוקטרינה נותנים כל המדריכים את הרצאותיהם ומנהלים את תרגיליהם לפי מערכי-שיעור היוצאים ממרכז אחד. את מערכי-שיעור אלה מוציא, משנה ומתקן כל סגל המדריכים, מתואם

(* מינויו של חניך ל-מפקד המחלקה למשך הקורס. מעין „חניך תורן“ של קבע. — המער.

ע"י „קצין השיטה“. בהם מתמזגים החידושים האחרון גים במקצועות הלימוד עם ניסיונו האישי של חוב קצינים רחב.

חלק גדול של הדרכה עובדתית רבת-ערך, במיוחד בחוק הצבאי ניתן בצורת מחוות קצרים. הענין מוגבר על ידי החניכים עצמם המשתתפים בכמה מן הביצועים. הקולגוע, פנס-הקסט, ו„מודלים“ מנו-צלים עד קצה גבול האפשרות.

הגורם המעורר שבהתחרות מושג על ידי „תחרות לאליפות הפלוגות“, הנערכת ארבעה פעמים בשנה, או לעיתים תכופות יותר, והמאפשרת לכל חניכי קורס-מתקדם לקחת חלק בתחרות אחת לפחות במשך שהותם במקום.

המדריך

המדריכים המחלקתיים ב„איטון הול“ באים מרגימנטים קרביים וברובם הנם קפיטנים-של-קבע. בעלי ותק מוצע של תשע או עשר שנות שירות. ונסיון-לחימה ונסיון כללי רבים. כל אחד מהם מפקח באורח ישיר על אימוניהם של כשלושים חניכים. מעריך את התקדמותם בכל פרק זמן, מגיש למפקד הפלוגה המלצות באשר ליכולתם ובסופו של דבר מדווח על אודותיהם. סבורים, כי לקורס שמשכה כה קצר-יחסית, טובה שיטה זו מזו שבה כל מדריך מתמחה במקצוע מסוים, כמורה בית-ספר. מובן, כי מקצועות אחדים הנם מחוץ למסגרת ידיעתו המקצועית-היסודית של קצין ח"ר ועל כן מצויים תמיד במצבת בית-הספר קצין שריון, קצין תותחנים וקצין טכנאים.

נוסף על תפקידם כמדריכים, פועלים קציני הח"ר כנציגי הרגימנטים של הבריגדות שלהם, ומיעצים לקולונלים מפקדי-רגימנטים באשר להתאמתם של מועמדיהם. הם מסייעים לחניכים ב„מפגן הסיום“ באשר לפרטי הלבוש, מסורות הרגימנט ובידיעות כלליות על בטליונים.